

Álobjektivitás

Objektivitás és álobjektivitás

írta Borbély Zsolt Attila, a HUNSOR Erdélyi tudósítója

a cikk megjelent a Kapu oldalain is

A felvilágosodás racionalizmusára vezethető vissza az ún. objektivitás igénye a modern kor médiaorgánumokkal szemben. Önmagában a tárgyszerűség, az objektivitásra való törekvés természetesen pozitív, értékelendő szándék és igyekezet. Ám ahogy a „politikai korrektség” s az „emberi jogok” hasonlóan pozitív indíttatású apologétái is fokozatosan kivetkőztették önmagukból e fogalmakat, s ma már olyan kísérleti tankönyvek készülnek, melyben a homoszexualitást a heteroszexualitással egyenlő társadalmi értékű kapcsolatnak ábrázolják s – nem vice – az is szóba került, hogy a házi feladatok sértik a diákok emberi jogait, bizony az objektivitással is visszaélnék. Machiavelli írta: a fejedelemnek nem feltétlenül a tisztességre, hanem annak látszatára kell törekedni. Jellemzően a mai main stream sajtóorgánumok sem az objektivitásra, hanem annak látszatára törekednek. A legmegtévesztőbbek azok a médiaforumok, melyek előszeretettel ütnek jobbra és balra is, ám értékrendjükben egyértelműen az egyik oldalon elkötelezettek.

Ilyen tipikusan ál-objektív orgánum Erdélyben a Transindex – akárcsak Magyarországon az Index. Álobjektivitása egyrészt abból áll, hogy miközben fennen hirdeti, hogy egyenlő távolságra áll a Tökés-tábortól és az RMDSZ-től, előbbi vélt vagy valós ballépéseit kinagyítja, az RMDSZ-ét pedig bagatellizálja vagy elhallgatja, másrészt pedig, hogy mögöttes értékrendi premisszái az RMDSZ-hez húzzák. A Transindex értékrendjét (akárcsak az RMDSZ-ét), már ha van ilyen, nem könnyű meghatározni, hiszen abban kering a minden bizonnyal az öncélú polgárpukkasztásra visszavezethető útszéli trágárság (lásd a „vazelines” cikket, melyről később még lesz szó), a hedonizmus, az értékre relativizmus, a tartalmatlan igen-pártiság s egy jó adag nemzet-ellenesség, de legalábbis a nemzet sorskérdései iránti totális érzéketlenség. (Hadd idézzek egy jellemző esetet a kilencvenes évek végéről. Kelemen Attila, aki időközben használni kezdte az Ármin nevet is, vélhetően azért, hogy megkülönböztessen Kelemen „Kempinsky” Atillától¹ egy olyan vitában, mely az etnosoviniszta, minden jogelvet felrúgó román oktatáspolitikáról illetve közelebbről az önálló magyar állami egyetem ügyéről szólt, a románok szempontját villantotta fel, majd utólag leszögezte, hogy neki fontos volt, hogy legyen e kérdésben egy „románpárti” hozzászólás is a fórumon. Hogy miért fontos ez, az ő titka marad, de mi megpróbálhatunk következtetni. Lehet például a mögöttes motiváció

¹ A Kempinsky-szállóbeli, Erdély elszakítására történt 2002-es koccintásáról elhíresült Kelemen Atillának azért köszönünk egy őszinte vallomást is. Történt ugyanis a 2000-es esztendő választási hajrájában, hogy Markó Béla önkényesen felfüggesztette Kincses Elődöt a Maros megyei elnöki tisztségéből. Az ürügy az volt, hogy Kincses nem egy maroknyi nómenklatúrista által megszavazott választási listát adott le a román illetékeseknél, hanem az előválasztáson ezek által legitimált listát. Markó eljárása még az emberei által dominált Szabályzatfelügyelő Bizottság szerint is alapszabályzat-ellenes volt. (Az RMDSZ belső demokráciájának karikatúrája, hogy amikor az SZKT e kérdésben szavazott, e jelentés, mely éppen az ügyben illetékes bizottság jelentése volt, nem került felolvasásra, holott az ismertetést egyrészt diktálta volna a józan ész is, de ráadásul a teremben ülők hangot is adtak eme igényüknek.) Markó akkor Kincses helyére Kelemen Atillát ültette, aki sokak megdöbbenésére elfogadta a tisztséget. A „Balkán bajnok” című filmben meghökkenítő eljárását azzal indokolta, hogy egyik rokona tanította arra, hogy a megüresedő és felajánlott széket el kell fogadni, nehogy *egy nagyobb* senkiházi kerüljön oda.

egy álobjektív közelítés is, mely pusztán formalitásokban gondolkodik s nem tudja elviselni még egy vegytiszta, a felelősséget egyértelműen az egyik oldalon kirajzoló helyzetben sem, hogy az, aki etikátlanul és/vagy jogtalanul jár el, mindenféle „de” és „ámbar” nélkül el legyen ítélve, legalább egy kisközösség tagjai által. Nem, ilyenkor neki ott kell lenni és akadékoskodni.)

Hasonló ez ama bizonyos flash mobhoz, amit Kelemen Attilának válaszul szerveztek az Erdélyi Magyar Ifjak remek akciójára, amikor az erdélyi fiatalok nem engedték be Bocskai István szülőházába az SZDSZ-es külügyér Eörsi Mátyást és „Nem” feliratú papírokat feltartva állták el a bejáratot. Kelemen Attila kezdeményezett egy akciót melyben pár percre találkoznak a flash mob résztvevői egy olyan tárgy birtokában melyre az „igen” van felpingálva - mert ugyebár nem lehet egy egyértelmű nemet kimondani egy adott nemzetpolitikai kérdésben (E kérdés nem más, mint az, hogy van-e, lehet-e keresnivalója egy nemzetellenes párt nemzetellenes képviselőjének egy szent nemzeti helyen.).

Nem csoda, ha a Transindex minap megesett levélváltása Toró T Tiborral még akkor is a süketek párbeszéde, ha mindkét oldalról hangsúlyozást nyert a másik fél méltó vitapartnerként való elismerése, a kölcsönös intellektuális és szakmai megbecsülés.

A kerettörténet

A legutóbbi SZKT-n történt, hogy Frunda György és Toró T Tibor összeszólalkozott. Frunda ama meggyőződésének adott hangot, hogy az az RMDSZ-es politikus, aki az RMDSZ infrastruktúráját használva Tőkés Lászlónak kampányol, az gerinctelen. Toró azon nyomban visszalött, mondván, hogy miképpen használhat erkölcsi megbélyegző jelzőket az az ember, aki becsapta választóit s miután számtalan helyen elmondta, hogy mit fog tenni majd az Európa Parlamentben, visszalép a listáról. Frunda óvódás szinten próbált ríposztolni, az állítván, hogy Toró azóta beszél „pluszba”, mióta az RMDSZ-ben van. No persze, mindenki „*pluszba beszél*” a bolsevik logika szerint, aki nem a pártvonalat erősíti.

A Transindex mindkét politikusnak „Murok-díjat adott”. Tipikus, hadd bűnhődjön a támadó s a megtámadott egyaránt. Azok kedvéért, akiket megkímélt a sors a Transindex hírportál rendszeres látogatásától, álljon itt a díj-alapítók leírása a murokkal szimbolizált negatív elismerésről. „*A Murok-díj hívószavai: vacak, zseni, amatőr, ciki, nevetséges, szálnalmas, dilettáns, képmutató stb. A Kivi-díj azért jár, ami friss, innovatív, teljesítmény van mögötte, olyan gesztus, ami gesztus-értékénél több, bátor, bravúros, józan, ironikus, hasznos a közjó szempontjából. Nincs szabály, nincs protokoll, nincs ünnepélyes átadás vagy moralizáló fanatizálás, csak a postázás és a magyarázó bejelentés.*”

Toró joggal kifogásolta, hogy egy besorolásba esett Frundával, s a Transindexnek terjedelmes levelet küldött, melyben elmagyarázta a maga szempontjait s jelezte, hogy a murkot visszaküldi, tartsa meg a Transindex magának, hiszen demagógiájával (ezt persze a Transindex iránti – melleleg teljesen indokolatlan – szimpátiáját túlon túl is hangsúlyozó Toró nem így fejezte ki) igencsak rászolgált, vagy küldje el Frundának, aki szintén megdolgozott érte.

Toró többek között azt is érthetően nehezményezte, hogy a Transindex indoklása szerint „*Toró, aki sportot űz abból, hogy nem tartja be az elfogadott időkereteket, a Tőkés-féle retorikai iskola hagyományait ápolva és továbbvive kerülte ki az érdemi válaszadást.*” Az SZKT-k, mióta Frunda György lett a testület elnöke², aligha tekinthetők a józan érveket megfogalmazók lovagias, korrekt összecsapási színterének. A testület funkcióját legfeljebb 1993 és 1995 között töltötte be megfelelően, de a későbbiekben Dézsi Zoltán elnöklete alatt is, ha másra nem, de legalább a formalitásokra ügyeltek: az elnök szót adott a megtámadottaknak, nagyjából igazságosan osztotta ki a megszólalási percekét. Frundával az a stílus honosodott meg, amit a román parlamentből ismerhetünk. Az elnök kommentárokat fűzött a megszólalók mondanivalójához, a saját belső irányzatához tartozók esetében nem tartotta fontosnak az időkorlátot betartatni, önkényesen adott

² A 2000-es évek elején e tisztségért Tőkés Lászlóval kellett megküzdenie. El lehet képzelni, micsoda kontraszelektált társaság volt már akkor a Szövetségi Képviselők Tanácsa, ha a neptunos, autonómia-ellenes, előszeretettel félretájékoztató Frunda megelőzhetette a kőkemény következetességéről s az RMDSZ ma is érvényes brassói programjához való hűségéről ismert Tőkés Lászlót.

vagy nem adott szót az ezt igénylőknek s nem egyszer rágógumit rágya vezette az ülést³. A minap leköszönt Frunda által meghonosított ülésvezetői stílus mellett az egyébként is szűkre szabott, pár perces megszólalási időkeretbe (ami persze nem vonatkozik a vezető tisztségviselőkre) nehéz komplex választ megfogalmazni. Ráadásul a Transindex egyszerre olvassa rá Toróra, hogy nem volt kellő mélységű a válasza, s azt, hogy nem tartotta be az időkeretet. Az pedig, hogy előszeretettel lépte volna azt túl a szabályos időtartamot, szimpla rágalom, a nemzeti oldalon Katona Ádám kivül mindenki arra törekedett s törekszik ma is, hogy ne adjon ürügyet az ülésvezető impertinens kioktatására.⁴

A lényeg persze nem ez. Hanem ahogy Toró megfogalmazta: *„Az egyik a Frunda által megfogalmazott, általuk jogosnak nevezett kérdés: megengedhető-e – politikailag és erkölcsileg – RMDSZ-tisztségviselőnek nem az RMDSZ kampányát támogatni? A másik az általam felvetett, de magánbeszélgetésekben több SZKT-tag által is megfogalmazott kérdés, amely sajnálatos módon nem lépte át a hasonló esetekre amúgy érzékeny Transindex ingerküszöbét: korrekt-e – politikailag és erkölcsileg – bevállalni a befutó helyet egy párt jelölt-listáján, majd a választások után kihátrálni belőle bármilyen indoklással?*

Toró a továbbiakban felvezette az RMDSZ szílamokban és papíron mindmáig érvényes „önfelfogását”, miszerint nem pártról van szó az esetében, hanem szövetségről, nem monolit véleményegységről, hanem politikai sokszínűségről, s nem demokratikus centralizmusról, hanem intézményesített pluralizmusról. Legalábbis ez a „sollen” dimenzió, tegyem hozzá. S ha valakit számon kérünk, akkor irányában is éppenséggel „sollen”-síkú ítéletet alkotunk, mi sem természetes tehát, mint hogy ama intézményes keretet, melyben az illető az általunk vélelmezett normasértését elkövette, szintén a „sollen” dimenzióban tételezzük. S akkor nem az a releváns, hogy ma már az RMDSZ zsákmánycentrikus román versenypártként viselkedik, hanem abból kell kiindulni, hogy indulásakor mit képviselt a szervezet s mit tartalmaznak ma is alapvető dokumentumai. Toró ennek értelmében nem az eredeti céloktól eltávolodott pártvezetésnek tartozik elszámolással, hanem a választóinak, akik tudták, amikor rá szavaztak, hogy ő Tőkés László híve.

A másik oldalról meg a Transindex hiába kifogásolta, hogy Toró viszonttámadott, hiszen Toró „támadásának”, erkölcsi alapú érvelésének *volt magja*: amit Frunda tett, tételesen, hogy bejutása után visszalépett, az a választók semmibevétele, nyílt és cinikus megtévesztése.

Kelemen Attila válaszolt Torónak, válaszából igen bőségesen fogok idézni, mert olyan, mint az állatorvosi ló. A Transindex minden betegsége fellelhető rajta legalábbis nemzeti prizmán keresztül olvasva. Mindamellett közkeletű tévedéseket is szép számmal megfogalmaz, melyeket nem érdektelen cáfolni.

„Adsz is a felvetésre egy magyarázatot – írja Kelemen Torónak - hogy tudniillik román parlamenti zsozsóból és nem RMDSZ-esből működöttél Tőkés kampányában. Háát igen, ez is egy magyarázat. Kellően rövid és frappáns ahhoz, hogy beindítsa a hümmögési reflexeimet.” Azért ez messze nem ilyen egyszerű s nincs okunk annyira naivnak lenni, hogy ne lássunk eme leegyszerűsítésben tendenciozitást. Toró ugyanis, mint jeleztük, egyrészt az RMDSZ eredeti (ma is érvényes) programját, az autonómiát képviselte és képviseli, nem ő távolodott el az RMDSZ eszmeiségétől, hanem az RMDSZ fordult ki önmagából. Ráadásul Torót azok a Temes megyei választók küldték a parlamentbe, akik tisztában voltak politikai hovatartozásával, azzal, hogy az Toró közel áll az egykori tiszteletbeli elnökhöz, aki 2003-ra már annyira kényelmetlen volt az RMDSZ-t vezető nőmenklatúra számára, hogy megszüntették funkcióját. Hümmögni lehet ezen, csak éppenséggel ellenkező okokból. Vagyis nem kételkedve, hanem egyetértőleg.

Azt írja a továbbiakban Kelemen: *„a romániai magyar politikai prérin te vagy az egyedüli kisbölény, aki elég bátor ahhoz, hogy úgy viselkedjen, mint a gyávák. Nem akarom elvitatni a jogodat saját politikai boldogtalanságodhoz, ahhoz, hogy olyan helyzeteket kreálj magad körül, amelyek miatt méltán hiheted azt, senki nem ért meg. Szükségünk van a tampon-emberekre, az átvezető fogaskerekekre, no nem az RMDSZ-nek vagy Tőkésnek, hanem nekünk, civileknek. Konzekvensen vállalod fel a népszerűtlen szerepeket, vállalod, hogy te legyél középén, hogy a nagy bölények jól*

³ Ebből mindenki azt olvashat ki, amit akar. Jómagam a testület mélységes lebecsülését olvastam ki a rágógumizásból. Frunda korábban, mielőtt elnök nem lett, igen sokszor hiányzott az SZKT ülésekről, ami érthető is, hiszen az SZKT volt az erdélyi magyar önrendelkezés képviselői szerve, melyből ki kellett volna nőjön belső választások útján az erdélyi magyar parlament. A bukaresti politizálásban gondolkodó Frunda akkor került a testület élére s vált az ülések rendszeres látogatójává, amikor az SZKT immár a Nagy Nemzetgyűlésre emlékeztető bólogatós testületté, az Operatív Tanács döntéseit utólag legitimáló szervvé lett.

⁴ Katona Ádám esetében sem negatívumként, hanem szimpla tényként említtem, hogy sokszor akár kiabálva, de végül elmondta, amit fontosnak tartott, semmibe véve az elnöki figyelmeztetéseket.

leplezett kudarcra a te nyilvánvaló kudarcodként jelenjen meg." Íme, milyen az a dicséret, amiért meg lehet sértődni. Mint a vazelines eset. S hadd következzen itt egy vargabetű.

Most, amikor a Transindex összeválogatta a 2007-es év azon cikkeit, melyeket a szerkesztőség legjobbnak ítelt, dafke bekerült az a bizonyos vazelines cikk is. Olyan kommentárral, hogy íme, a megdicsért megsértődött. (Idézzünk ebből szövegből okulásul, hadd láthassa a Transindex stílusát esetleg nem ismerő olvasói táborunk, hogy kikkel is keveredett vitába Toró. „Szemügyre vettem,- írja Kelemen a vazelines cikkben - melyek azok a nem éppen szuperhősre valló számítások, amelyeket Tőkés László elvégzett, mielőtt úgy döntött, hogy mindent bevet: bepúderezzi az orrát, bekap egy mentosant, hogy a zsoldárok jobban szóljanak, lekaszt a szegről egy csokor narancssárga mürózsát, felcsatolja a pórázt és szájkosarat a romániai magyar jobboldali kutyusra. Aztán indul is megdugni az RMDSZ-t. Az általam elvetett verzió lényegében arról szól, hogy Tőkés otthon felejtette a vazelint.

A hétvégi SZKT kapcsán be kellett látnom, Tőkés Lászlónak nem kell vazelin, mert azt az RMDSZ biztosítja. Tőkés egy szál - többé-kevésbé csapdába ejtett - történelmi egyházzal és néhány lézengő ultrakonzervatívval elérte, hogy az RMDSZ ne a saját feladataival foglalkozzon, hanem - na kivel? Hát vele!" (...) „Nem lesz negatív kampány, de a fasz kíván Tőkessel – ez így megy kéz a kézben.” (...) „Az idegeneknek kijár az udvariasság, az ismeretleneknek a bizalom. Tőkés túl van ezen. Annyira nyilvánvaló, hogy Tőkés ellentmondásban áll saját deklarált céljaival, hogy kár megfosztani az embereket a csalódástól.” (Nem vettem magamnak a bátorságot, hogy kipontozzam a hím nemiszerv profán megnevezését, mert még azzal vádolnak, hogy hamisítottam). No hát ennyit a dicséretéről. Csapdába ejtett egyház, ellenmondás a deklarált célokkal, szájkosár a „jobboldali kutyusra” és a méltatlan aktusra készülődő püspök. Kit érdekel ezek után, hogy Kelemen az RMDSZ-t még jobban megalázza, azzal, hogy leköcsögözi? Mi más ez, mint egy későkamazs szárnalmas öröme saját a nyilvános trágárkodása felett? Íme, az a pápát cápának csúfoló, a Szent Jobbot tetemcafatként, a Szent Koronát tökfödőként aposztrofáló Magyar Narancs Indexbe oltott erdélyi változata: az önmagát jópofának képzelő ordenaré politikai pornográfia.

Toróval azért finomabban bánik a nagy megmondó Kelemen, kinek magabiztossága sajátos ellentétben áll azon ars poeticájával, miszerint ő csak az igazság egy olvasatának birtokosa. „Az elég bátor, ahhoz, hogy úgy viselkedjen, mint a gyávák” kitétel még magyarázható némi jóindulattal. Főleg ha ismerjük a nemzeti oldalon belső fórumokon Toróval kapcsolatban, annak RMDSZ-ben maradásának okán megfogalmazódó kritikákat. Viszont irozinálni az RMDSZ végletes és végzetes negatív metamorfózisából következő „politikai boldogtalanságon”, ami tulajdonképpen az egész közösség tragédiája, úgy beállítani a dolgot, mintha Toró kreálná azokat a helyzeteket, melyben úgymond méltán hiheti, hogy őt senki sem érti meg, ez nonszensz.

A politikai szervezetekben általános jellemző egyfajta eltolódás az értékorientált politika irányából az (egyéni) érdekorientált, karrierpolitika irányában. A tendencia még az legideologikusabb pártot, az SZDSZ-t is elérte, az alapító nagyok kiszorultak, majd a legutóbbi választáson az utolsó moralizáló, ideologizáló Fodor felett győzelmet aratott a Gyurcsány-haver, amorális karrierpolitikus Kóka. Az RMDSZ-en belül lezajlott folyamatok is szemlélhetők e perspektívából. Toró volt az, aki nem gazdagodott meg, aki ma is panellakásban lakik, akinek soha nem voltak gyanús pénzügyei, pedig pozíciójából kifolyólag neki is lehetősége lett volna közösségi pénzek magánosítására. Toró T. Tibor megy a maga útján, nem hallgatva sem azokra az RMDSZ-es kollegákra, akik a szervezetből való kilépésre buzdítják, sem azokra, akik kívül vannak és szívesebben tudnák maguk mellett, egy csapatban őt is. Örök dilemma, hogy egy olyan szervezetben érdemes-e bent maradni, melyben irányító funkcióhoz ugyan nem juthatunk, de mely döntési monopóliumot vagy kvázi-monopóliumot mondathat magáénak. S akkor még nem szoltam az érzelmi dimenzióról, ami még ma is például az MDF-ben vagy a MIÉP-ben tart olyan embereket, akik már rég nem tudják vállalni a párt politikai irányvonalát.

Kelemen szót ejt Frundáról is: „Frunda keményen, hatékonyan és elegánsan kampányolt, de egy percig nem tudtam megfelelkezni arról, hogy hoppá-hoppá, ez a csávó mégiscsak Frunda György.” Klasszikus álobjektív megfogalmazás. Érzékelteti, hogy Frunda azért mégiscsak Frunda, akivel azért nem lehet teljes mértékben azonosulni, de ugyanakkor mégiscsak méltatlanul feldicséri. Érdekelne, hogy fér bele a Transindex értelmezés szerinti eleganciába egy olyan megfogalmazás, miszerint Tőkés nem a közös jót, hanem a közös rosszat akarja. Vagy hogy Tőkés a romániai magyarság ellen indul.

De mindez csak prelúdium. A Kelemen Attila-i dörgedelem csak ezután jön. „Egy rossz közérzetű, az emberek frusztrációira építő, cinikus és romboló szándékú, minden őszinteséget mellőző,

program nélküli kampányban segédkezettél, - írja a Transindex főszerkesztő Torónak - amelyből nem okvetlenül az derült ki, hogy Tőkés László nagyobb demokrata lenne, mint a kedvenced: Frunda György. Szögletes, vonalas, fanatizáló, agresszív – számomra ilyen volt a Tőkés-Szilágyi kampány. Mi ehhez képest Frunda visszalépése? Össze lehet hasonlítani egyáltalán a két dolgot? Majd ti, demokrata politikusok, akik nagyban és nem pártos kicsiben látjátok a romániai magyar üdvözülés útját elmagyarazzátok az egészet „morális” szempontból is.” A kampány több állomásán volt szerencsém személyesen is részt venni, meg egyébként is, az erdélyi politikai események krónikásaként odafigyelek Tőkés László megnyilatkozásaira. Felelősen állíthatom, hogy ennél hazugabb, rágalmazóbb, orcátlanabb, igazságtalanabb jelzőfüzért nehéz lenne összeállítani a kampány vonatkozásában. Egyik vesszőparipám a valótlan állítások közötti rangsorolás. Eszerint a sima valótlanágnál súlyosabban esik a latban egy olyan, melynek történetesen az ellenkezője az igaz. Kelemen Attila többek között ilyen, minősített valótlanságokat állított. Mert a kampány végcélja természetesen pozitív volt, s nem romboló szándékú, a lehető legőszintébb volt. Még azok a kiszólások is, melyeket a Transindex negatív kampányfigyelője kipécézett (például az a fordulat, hogy az EP választáson Krisztus és Pilátus között kell választani, vagy az, hogy jobb a semmilyen képviselő, mint az RMDSZ-es ál-képviselő) éppenséggel a taktikai megfontolásokat félreseprő őszinteségből fakadtak. Hogy az emberek frusztrációjára épített volna a kampány? Ugyan! Cinikus lett volna? Mi a cinikus abban, ha nevének nevezzük a gyereket, ha felnyitjuk a választók szemét, ha rámutatunk arra, hogy az RMDSZ visszaél 1996 óta a választók bizalmával és nem a magyar érdeket képviseli Bukarestben, hanem a kommunista szakszervezetekhez hasonlóan hajtószíj szerepet betöltve a bukaresti román hatalom akaratát képviseli a választóközönnyel szemben? A „szögletes, vonalas” propaganda-ízű, semmitmondó metaforákkal foglalkozni is kár. Ami az agressziót illeti, ha a szókimondás agresszió, akkor agresszív volt a kampány s hasonlóan: ha a valóság megismerése fanatizál, akkor ez is megáll. De csakis akkor. Mert a kampány mindenekelőtt tényszerű volt, azt próbálta megértetni az emberekkel, amit az RMDSZ-es média tervszerűen elhallgat.

S álljon itt még egy parádés idézet: „*miközben mi, amorális Transindexesek azon gondolkodunk, hogy a Tőkés-Orbán-Szász-Băsescu mátrixban vajon ki kinek a strómanja, észre sem vettük, hogy új tabuk jelennek meg a romániai magyar sajtóban. A tabu tárgya nem más, mint ez: a Tőkés-Orbán-Szász-Băsescu mátrixban vajon ki kinek a strómanja. Új tabuk, új témák számodra és számunkra.*” Ismét itt van a mindáron jópofát, meglepőt mondani verejtékes igyekezete. Azt a sületlenséget, hogy Tőkés és Basescu szövetségese s Tőkés tulajdonképpen Basescu támogatásával nyert, már leírta egy anyaországi megmondóember, Tamás Gáspár Miklós. No, de nem ez a lényeg, mindenki onnan ihletődik, ahonnan akar, amikor a feltétlen meghökkentésre törekszik. Mi sem evidensebb, mint az, hogy a fentebb jelzett „mátrix” egyszerűen nem létezik. Orbán, Tőkés és Basescu önálló, független politikusok, akik bármikor akár egymással is szembe mennek, ha muszáj. Még Tőkés és Orbán is, lásd a Magyarok Világszövetségének költségvetési támogatását megvonó 2000. decemberében elfogadott országgyűlési határozatot, amikor Tőkés tiltakozásul nem mondta el a MÁÉRT-en a megnyitó beszédét s a sajtónak adott nyilatkozatában rámutatott, hogy Orbánék nem tudták feldolgozni, hogy 2000. májusában nem az általuk támogatott Boross Péter lett az MVSZ elnöke. Tény ugyanakkor, hogy Tőkés László és Orbán Viktor egy oldalon áll, mindketten a magyar érdekeket óhajtják magas szinten képviselni s így nem adatott meg nekik az a szókimondási luxus, ami egy jobboldali radikális, soha „európai”⁵ értelemben szalonképessé nem váló pártocská (legyen az MIÉP, Jobbik, Nemzeti Front vagy ÚDK) számára adott⁶. Bizonyos mértékben egymásra is vannak utalva. Orbán a legnagyobb magyar politikai erő vezetője, Tőkés a legnagyobb kisugárzással bíró karizmatikus nemzeti tekintély. Szász Jenő ügyesen mozgó karrierpolitikus, aki ha épp arra meggyőződésre jut, hogy pártján belül valaki veszélyezteteti pozícióját, akkor Markót megszegyenítő határozottsággal, az alapszabályra fittyet hányva kizáratja⁷. Hogy ő beáll akár strómannak, ha egyéni érdekei úgy diktálják, azt nem

⁵ Az „európai”-t azért tettem zárójelbe, mert a mai EU-s főáram is „újbeszél” használ, s elvtelen kiszolgálója a globalista háttérhatalomnak. Számomra teljesen elfogadható az az okoskodás, miszerint miniszterelnöki szinten nem lehet szembenenni a realitással, a magyar politikai mozgástér kitöltésének nem az az útja, hogy frontális támadást intézünk a szomszédok, az EU, az Egyesült Államok ellen, hanem, hogy keressük a modus vivendit. Hogy ezt Orbán Viktor 1998 és 2002 között milyen mértékben találta meg, az egy külön kérdés. Az viszont számomra bizonyosnak látszik tévedései dacára, hogy kereste a magyar érdekérvényesítés útját.

⁶ Ismét csak: nem bírálok e pártokat a nyílt beszédéért, sőt: ez az ő dolguk. Ideális egy bölcs szerepleosztás lenne a potenciális választóit megszólítani képes nemzeti radikalizmus és a szalonképességére ügyelő mérsékelt jobbközép között.

⁷ Mint történt az Csúzi István és Sárközi Zoltán esetében, akik Szilágyi Zsoltnak, az MPSZ Választmány elnöki tisztségét betöltő hatalmi ellenpólus vezetőjének a szárnysegédei voltak. Kizárásuk Szilágyit volt hivatott gyengíteni. Szász tulajdonképpen visszaélt azzal, hogy a szűk nemzeti nyilvánosságban nincs sok hely a belső torzalkodásra, s érvényesül az „ostromlott vár”-pszichózisból eredő öncenzúra. Jól számított: az eddigi elemzések nem sok teret szenteltek annak megállapítására, hogy a Csúzi-ügy tulajdonképpen azt bizonyította be, hogy Szász számára fontosabb a saját pozíció bebetonozottsága az alapszabályzatnál, az értékelveknél s implicit a nemzeti ügynél is.

tartom elképzelhetetlennek. De ha valaki Tőkés vagy Orbán „embere”, (mert miért mondjunk „strómant”, meggyőződés alapú lojalitást is fel lehet tételezni a nemzeti oldalon) abban semmi rossz nincs. Basescu meg olyan, evidensen nacionalista figura, hogy az erdélyi nemzeti oldalon hosszabb ideig aligha lehet valaki hitelvesztés nélkül a „strómanja”.

S hogy léteznének tabuk ma Erdélyben? Léteznek, de azok pont azért tabuk, hogy én magam se nevezzem meg őket. Annyi biztos, hogy a Kelemen Attila által említett politikusok valamint az ő esetleges érdek-összefonódásuk semmi esetre sem számít tabunak, mint ahogy ezt az is bizonyítja, hogy az erdélyi média-főáramhoz tartozó Transindex hasábjain írni lehet róluk.

Kelemen Attila egyenesen kétségbe vonja, hogy a Tőkés szárnyat megegyezési szándék vezérelné: *„Amúgy nem voltál különösebben meggyőző, amikor azon az SZKT-n arról beszéltél, hogy Tőkés (Tőkés-Orbán-Szász-Basescu mátrix?) igenis meg akar egyezni az RMDSZ-szel. Vagyis nem lesz könnyű dolgod. Nemcsak hogy magadat kell meggyőznöd, de Tőkést is meg kell győznöd arról, hogy tárgyalni akar és még az RMDSZ-t is, hogy tárgyalnia kell. Talán már meg is tetted.”*

S mielőtt még elringatnánk magunkat abban a hitbe, hogy Kelemen is valahol a magyar egység s a nemzeti gondolat híve, jön még egy mondat, amolyan vazelines stílusban: *„minket is meg kell győznöd arról, - mondja Torónak - hogy levontad az RT-s bukta tanulságait és egy jobboldali elitben gondolkodol nem a jelenlegi „a tunat ši-a fulgerat ši pe voi v-a adunat” zombi-nyájban.”* (magyarul: „dörgött és villámlott s ez titeket gyűjtött épp össze”) Úgy kell Tibinek, ha méltatlanokra pazarolja rokonszenvét s még hangot is ad ennek. Most aztán győzködhet... Tragikomédia: az egyetlen egyenes úton haladó, következetes, meg nem alkuvó RMDSZ képviselőnek kell „meggyőznie” egy konfúz értékrenddel bíró, baromi trendire fazonírozott nemzetsemleges média-kommandó tagjait arról, hogy ő jobboldali elitben gondolkodik. Ha jól megcsócsáljuk az olvasottakat, arra jutunk, hogy megint balról akarják megmondani, hogy ki is az igazi elit. Visszatérő törekvés ez. Hányszor hallottuk 1990 óta az anyaországban is, mindig a baloldaltól: milyen jó lenne, ha lenne egy méltó, demokratikus, európai magyar jobboldal. Értsd: milyen jó lenne, ha a magyar jobboldal nem tanúsítana semmilyen ellenállást, amikor a baloldal gátlástalanul kiszolgálja a nemzetközi gazdasági erők háttérhatalmának gyarmatosító igyekezetét, milyen jó lenne, ha nem törekedne történelmi tisztánlátásra, hanem elfogadná a baloldal múltértelmezési paneljeit, milyen jó lenne, ha nem akadályozná a baloldalt abban, hogy üres tekintetű, múlt és jövő nélküli, jelenben élő fogyasztó-automatákat gyártson sorozatban a média s az oktatási rendszer tudatpréseivel.

Kelemen szerint Tőkést támogató szervezetek, a Magyar Polgári Szövetség, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, az Erdélyi Magyar Ifjak, a Székely Nemzeti Tanács, a Magyar Ifjúsági Tanács és a Magyar Polgári Egyesület zombi-nyájhoz hasonlóak. Azok, akik gondolkodnak, akik átláttak a szitán, megelégtették az RMDSZ diktatúrát, ők a zombik a Kelemen perspektívában. Mit mondjuk akkor a Markói narkó elkábítottjairól?

Végül a párbeszédéről

Párbeszédre kétségkívül szükség van. Az autonómia körül formális konszenzust kell teremteni, ebben vita nincs. Hogy ennek lesz e intézményes fóruma s azt úgy fogják-e hívni, mint ahogy Toró írásában előrevetíti, az kérdéses. (Az „Erdélyi Magyar Egyeztető Fórum” gondolata már kodifikációt is nyert egy végül alá nem írt protokollumban az RMDSZ és Tőkés László közötti tárgyalásokon.) Az azonban értelmes és tájékozott ember számára nem lehet kétséges, hogy a párbeszédnek mi a fő akadályozója. Tétélesen, hogy míg az egyik fél a magyar érdekek bármi áron való szolgálatában hisz s ennek megfelelően kizárólag a magyar önrendelkezés mozgatja, a másik fél prominensei viszont (karrierérdekből? megszaroltságból? megfélemlítettségből? – ki tudja, de nem is számít) a román hatalom mozgatottjai.

Itt van a kutya elásva és ez a tulajdonképpeni *tabu* minden olyan orgánumban, mely RMDSZ-zsoldból él, s mely legjobb esetben is csak *álobjektivitásra* törekszik.

Borbély Zsolt Attila